

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міжнародного та європейського права

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
міжнародного та європейського права
27 серпня 2024 року,
протокол № 1 .

Завідувачка кафедри, кандидатка юридичних наук,
доцентка

_____ Світлана ЛОЗІНСЬКА

28 серпня 2024 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Гендерна рівність і недискримінація»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
за заочною формою навчання

РОЗРОБНИЦЯ
професорка кафедри міжнародного та
європейського права, кандидатка юридичних
наук, доцентка

_____ Олена ЧЕРНЯК
27 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО
Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент

_____ Віктор ЗАХАРЧУК
29 серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

**Освітньо-професійна програма «бакалавр права»
Спеціальність 081 Право
галузі знань 08 Право**

Назва навчальної дисципліни	ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ І НЕДИСКРИМІНАЦІЯ
Викладач	Лекції, семінарські, консультації, залік: Черняк Олена Юріївна – кандидатка юридичних наук, професорка, професорка кафедри міжнародного та європейського права https://univer.km.ua/pro-universytet/kafedry/kafedra-mizhnarodnoho-ta-yevropeyskoho-prava/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Черняк Олена Юріївна Електронна адреса: o_cherniak@univer.km.ua Профіль у соціальних мережах: ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8257-4486 GoogleScholar: https://scholar.google.com/citations?user=GWlj_NAAAAAJ Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57226872858
Інформаційні ресурси	Посилання в Google клас https://classroom.google.com/c/NzYzMzc2NjI5NzIx?cjc=uj6h3emg код курсу в Google клас: uj6h3emg Електронна бібліотека: http://www.library.univer.km.ua/?y=2025&m=2 http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус №4, вул. Проскурівська, 57 ауд. 203. Вт, сер. 13.25.-16.00 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до заліку: напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.
Додаткова інформація	Дистанційне спілкування зі студентами відбувається шляхом використання електронної пошти, телеграму (за тел. 0979424296). Телеграм канал навчальної дисципліни: https://t.me/+SPONodHC0VE3ZWMy Дзвінки від старости приймаються з 9.00 до 17.00 лише у будні дні. Повідомлення, що стосуються навчального процесу, у месенджерах приймаються щоденно з 9.00 до 17.00. Відповіді за надісланими повідомлення надаються викладачем протягом доби з моменту отримання повідомлення.

Опис навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни	«Гендерна рівність і недискримінація» – це дисципліна, яка охоплює вивчення загальних засад гендерної рівності, форм дискримінації за різними ознаками, засад боротьби з проявами нетолерантності та нетерпимості у суспільстві щодо людей, що різняться за будь-якими ознаками. <i>Основною метою дисципліни є формування загальних уявлень про гендерну чутливість до процесів, що відбуваються в майбутній професійній діяльності та щоденному житті як учасника(ці) громадянського суспільства, розвинути навички до гендерно-диференційованого аналізу соціальних явищ і процесів, надати здобувачам освіти наукову й методичну допомогу в усвідомленні та сприйнятті гендерної проблематики, об'єктивному аналізі місця й ролі чоловіків та жінок у всіх сферах суспільного життя.</i>
-----------------------------------	---

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми Спеціальні, фахові компетентності: СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.			
Результати навчання	РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.			
Місце дисципліни в логічній схемі	Курс навчання – 1-й, семестр – 2-й. Тип дисципліни - вибіркова. Дисципліна вивчається паралельно із такими спорідненими навчальними дисциплінами: ОП.081.Б.2. Теорія держави і права. Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: ОП.081.Б.11. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини			
Обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС 3/90 годин, у тому числі, самостійної роботи - 74 годин, лекційних - 10 годин, семінарських - 6 години.			
Форма навчання	заочна			
Тижневе навантаження				
Мова викладання	Українська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, залік тощо. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
	2/2/10	Поняття гендеру, гендерної структури суспільства, гендерної нерівності та дискримінації	Зробити відео (до 3-х хв) або презентацію на 10 слайдів з висвітленням однієї з форм дискримінації та засобами протидії цьому	Лекція 1 – 0,5, Семінар – 2,5, СРС – 6
	2/2/10	Гендер у фокусі релігії, культури, традицій. Гендерні стереотипи	Пройти курс https://prometheus.org.ua/course/course-v1:UNW+GENDER101+2020_T3	Лекція 1 – 0,5, Семінар – 3,5, СРС – 6
	2/2/10	Гендрованість політики, освіти, науки та економіки	Проаналізувати гендерний склад КМУ, ВРУ,	Лекція 2 – 0,5, Семінар – 2,5,

		Хмельницької обласної ради. Визначити, які чинники можуть повпливати на збільшення представленості жінок в політиці, наці, економіці	CPC – 6
2/2/10	Гендерованість ринку праці та професійна сегрегація	Зробити презентацію "10 видатних українок"	Лекція 2 – 0,5, Семінар – 2,5, CPC – 6
2/2/10	Запобігання та боротьба з гендерно зумовленим насильством, сексуальним насильством. Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом	Переглянути фільм українського режисера Мирослава Слабошпицького "Плем'я" https://www.youtube.com/watch?v=pKWdcDRdZhI за результатами перегляду написати есе про всі форми та прояви дискримінації, які ви побачили в фільмі, описати їх, порефлексувати, чому так відбувається в суспільстві і що з тим можна зробити	Лекція 3 – 1, Семінар – 5, CPC – 6
2/2/10	Дискримінація за ознакою сексуальні орієнтації або гендерної ідентичності	Дослідити поширення проявів нетерпимості за ознакою сексуальної орієнтації в соціальних мережах та ЗМІ (обсяг до 3-х сторінок)	CPC – 10
2/4/14	Соціальні нерівності, ксенофобія та інші форми дискримінації	Дослідити поширення проявів соціальної нерівності та ксенофобії в соціальних мережах та ЗМІ (обсяг до 3-х сторінок)	Лекція 4 – 1 CPC – 6
2/2/10	Механізми захисту від проявів гендерної нерівності та дискримінації	Проаналізувати Стамбульську конвенцію на предмет способів захисту жінок від гендерно зумовленого насильства	Лекція 5 – 1, CPC – 6

Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Гендерна рівність та права жінок. Практично-методичний посібник викладача. К., 2020. URL : https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Curriculum-Gender-Equality-Final.pdf 2. Екінет, Динамічна інтерпретація: практичне застосування європейського антидискримінаційного права URL : https://equineteurope.org 3. Запобігання та реагування на насильство за гендерною ознакою: національна правова база та міжнародні стандарти/UNFPA, А. Б. Блага, О. О. Кочемировська, О. А. Мартиненко. Київ: 2022 63 с. URL : https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/unfpa_gbv_2022_fin.pdf 4. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами та пояснювальна доповідь. Стамбул, Туреччина, 2011. URL: https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680462546 5. Мельник Т., Кобелянська Л. Гендер у термінах, правових актах і практиці перетворень: словник-довідник. К.: Логос, 2020 URL : http://labs.journ.univ.kiev.ua/hrj/wp-content/uploads/2020/05/ГЕНДЕР-У-ТЕРМІНАХ-І-ПРАКТИЦІ-ПЕРЕТВОРЕНЬ_словник_довідник.pdf 6. Посібник з європейського антидискримінаційного права. URL : https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/handbook_non_discrim_law_ukr 7. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 року № 2866-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text
--	---

	8. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06 вересня 2012 року № 5207-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17 9. Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#Text 10. Уварова О.О. Права жінок та гендерна рівність. Навчальний посібник. К., : Видавництво «ФОП Голембовська О. О.» URL : https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_9_copy.pdf 11. Гендерна дискримінація: ідентифікація та механізм надання правової допомоги: методичні рекомендації, розроблені Асоціацією жінок-юристок України «ЮрФем», 2019. 92 с. URL: https://jurfem.com.ua/wp-content/uploads/2019/06/методичні-рекомендації_ЮрФем.pdf 12. Гендерний посібник: Практичні рекомендації щодо інтегрування комплексного підходу у роботу ЦНАП. URL: https://hromady.org/wp-content/uploads/2021/03/Гендерний-посібник-ЦНАП.pdf 13. Герц А.А. Права людини, сексуальна орієнтація та гендерна рівність : навчальний посібник. Київ, 2018. 326 с. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/uk/karta-dokumentiv/category/2-gender-policy.html?download=27:prava-liudyny-seksualna-orientatsiia-ta-henderna-rivnist-navchalnyi-posibnyk 14. Заєць С., Мартиновський Р. Практичний посібник з аргументації у справах щодо дискримінації. URL: https://rm.coe.int/16803034ea 15. Майдак М. Невидима дискримінація в освіті. Гендер в деталях. 2019. URL: https://genderindetail.org.ua/season-topic/feminist-utopia/nevidima-diskriminatsiya-v-osviti1341268.html 16. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ, 2014. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/zakon_ukr/gender/Martsenyuk_Gender_and_non_discrimination_.pdf 17. Он-лайн курс Тамари Марценюк «Жінки і чоловіки: гендер для всіх»: URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/101/2015_T2/about 18. онлайн курс «Держава без бар'єрів» URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/barrier-free-government 19. Онлайн-курс «Гендерна рівність та права людини в роботі ЦНАПу» URL: https://center.diia.gov.ua/education/course/genderna-rivnist-ta-prava-ludini-v-roboti-cnayu 20. Практичний посібник з проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства та проєктів нормативно-правових актів. URL: https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/2_viddilu/gender/02%20Методична%20література/05%20Практичний%20посібник%20з%20проведення%20гендерно-правової%20експертизи%20актів%20законодавства%20та%20проєктів%20нормативно-правових%20актів.pdf 21. Романова Н.В. Еволюція доктринальних джерел з питань гендерної рівності. <i>Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ</i>. 2020. № 1. С. 73-80. URL: https://lawjournal.com.ua/uk/journals/tom-10-1-2020/yevolyutsiya-doktrinalnikh-dzherel-z-pitan-gendernoyi-rivnosti 22. Стандарт рівності: Посібник пресової практики з гендерної перспективи / Ю. Гончар, Т. Кузнєцова, О. Погорелов, С. Штурхецький. За ред. С. В. Штурхецького. Рівне: видавець О. Зень, 2015. 200 с. https://www.aup.com.ua/upd/sr.pdf
--	---

	23. Фулей Т.І. Гендерна рівність при здійсненні правосуддя. Вид. 2-ге, випр. К.: ВАТЕ, 2016. 180 с. URL: https://www.nsj.gov.ua/files/1486454518GendRivnist-p.pdf
Рекомендовані Інтернет джерела для самостійної роботи	https://ombudsman.gov.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiya-diskriminaciyi https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist https://www.npu.gov.ua/gromadyanam/chasti-zapiti/protidiya-domashnomu-nasilstvu https://gp.gov.ua/ua/posts/protidiya-domashnomu-nasilstvu https://www.gp.gov.ua/ua/posts/seksualne-nasilstvo-pov-yazane-z-konfliktom https://www.youtube.com/watch?v=DEglbKnnrGk https://www.youtube.com/@palaye https://www.youtube.com/@ne_smishno https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en https://charter-equality.eu/the-charter/the-eu-and-gender-equality.html https://eige.europa.eu
Методи навчання та форми поточного контролю	<i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Методика роботи з науковою інформацією» (розміщені у бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i> Під час лекційних занять застосовуються: 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація 3) використання демонстративних відео із соціальних мереж; На семінарських заняттях застосовуються: 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) повідомлення про виконання індивідуальних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі «круглих столів», наукових конференцій, диспутів у студентських навчальних групах, тощо за розсудом викладача. Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни може проводитися у формах: 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції; 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) захист підготовленого публічного виступу. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного <u>заліку</u>. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання: Приклад залікового білету: 1. Роль жінок у науковій діяльності 2. Заходи запобігання гендерної сегрегації на ринку праці. 3. Віктимблеймінг. За умов епідеміологічної ситуації в регіоні та воєнного стану залік може бути проведено у формі тестових завдань в Google Forms

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затвердженим рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/) . Перескладання лекції: усна відповідь за темою пропущеної лекції. Перескладання семінарських занять: усне опитування, виконання тестових та /або практичних завдань.
Підсумковий контроль	Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни.
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/) . 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права, введене в дію наказом від 19.02.2019 р. № 74/19 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf))
Порядок отримання додаткових балів	Здобувач може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://www.univer.km.ua/sites/default/files/Вакант%20пос/Акад%20доброч/Етичний_kodeks.pdf)
Можливість визнання результатів неформальної освіти	Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики доповіді на конференції.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг – 0,35 ум.др.арк.